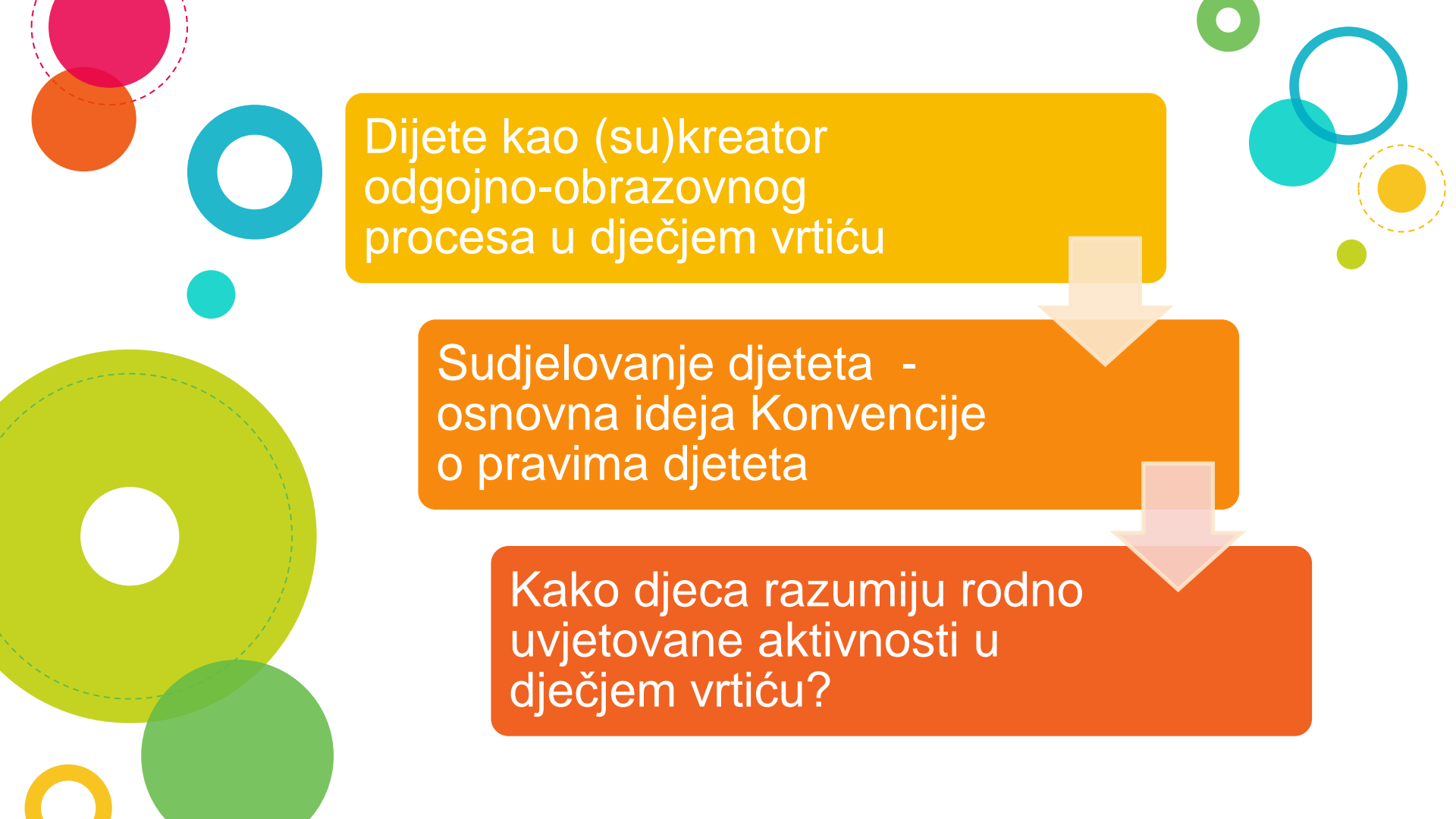

Razumijevanje aktivnosti i sudjelovanja djeteta u odgojno- obrazovnim procesima u dječjem vrtiću

Doc.dr.sc. Adrijana Višnjić-Jevtić
Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet

Državni stručni skup „Utjecaj stereotipa na proces odgoja i obrazovanja u dječjem vrtiću”

21. veljače 2022.

Dijete kao (su)kreator
odgojno-obrazovnog
procesa u dječjem vrtiću

Sudjelovanje djeteta -
osnovna ideja Konvencije
o pravima djeteta

Kako djeca razumiju rodno
uvjetovane aktivnosti u
dječjem vrtiću?

Kako dijete utječe na odgojno-obrazovni proces u dječjem vrtiću?

Na poveznici <https://www.menti.com/wcm3oydu3o>
procijenite u kojoj mjeri dijete utječe na odgojno obrazovni proces.
Utjecaj djeteta na ponuđene tvrdnje procjenjujete na skali od 1 do 7.

Suvremeno shvaćanje djeteta

Subjekt vlastitog odgoja i obrazovanja

- Aktivno sudjelovanje u kreiranju, ostvarivanju i vrednovanju kurikuluma
- Inicijativa djece
- Samoorganizacija aktivnosti
- Perspektiva djeteta
- Autonomija djeteta

Aktivno, znatiželjno i kompetentno dijete

- Aktivno učenje
- Različite strategije učenja
- Odgovornost prema sebi i drugima
- Samoprocjena i samovrednovanje
- Važnost suradnje

Društveno dijete

- Interakcije
- Komunikacija
- Socijalna kompetencija

Osoba s vlastitom kulturom

- Jedinstvenost
- Prava djeteta

Suvremeno
shvaćanje
djeteta

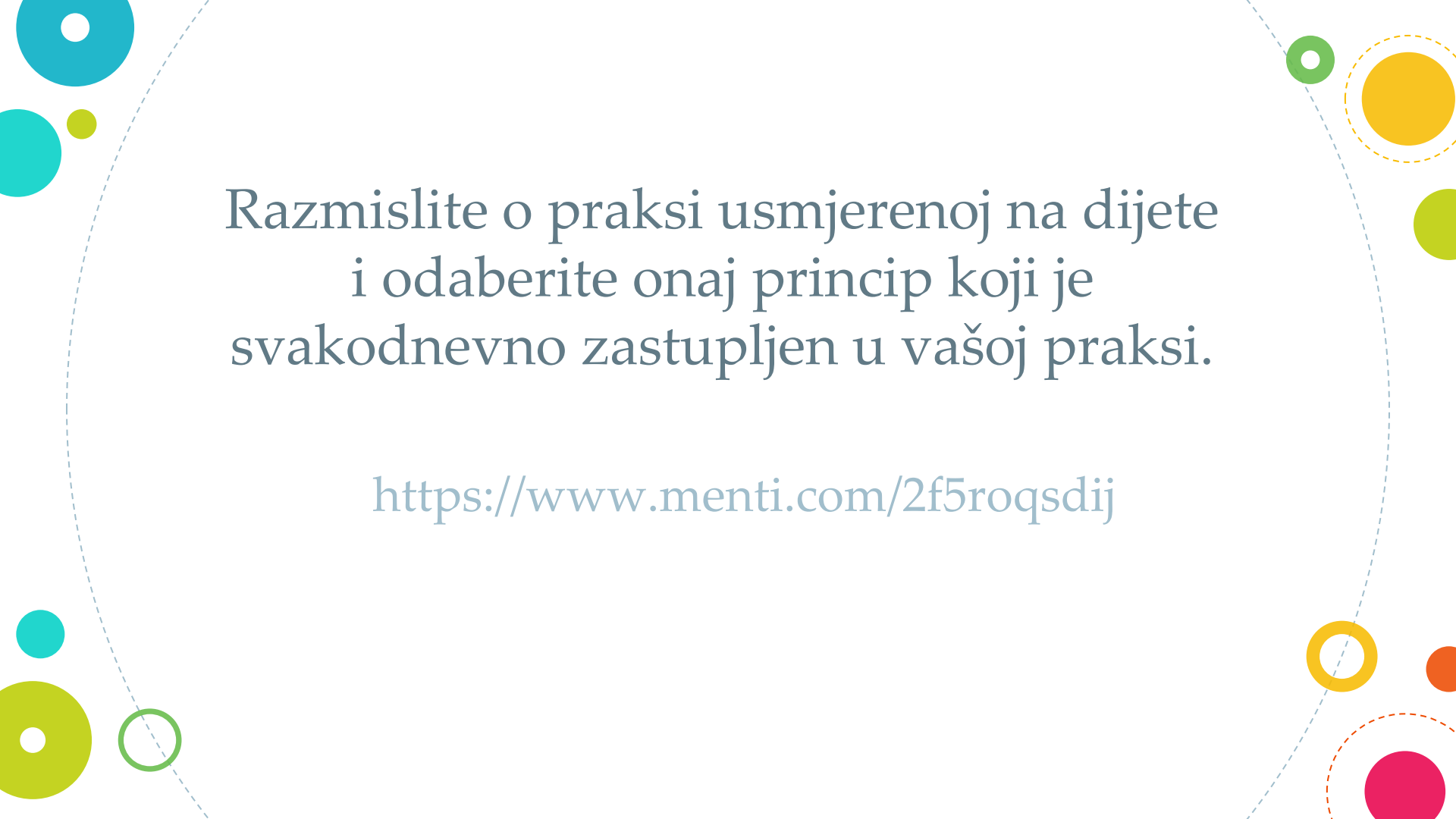

“

Pristup
usmjeren na
dijete

Odgojno-obrazovni proces usmjeren na dijete

A decorative graphic consisting of a large, light blue dashed circle that frames the central text. Various colored circles (blue, green, yellow, orange, red, pink) are scattered around the perimeter of the dashed circle, some solid and some hollow.

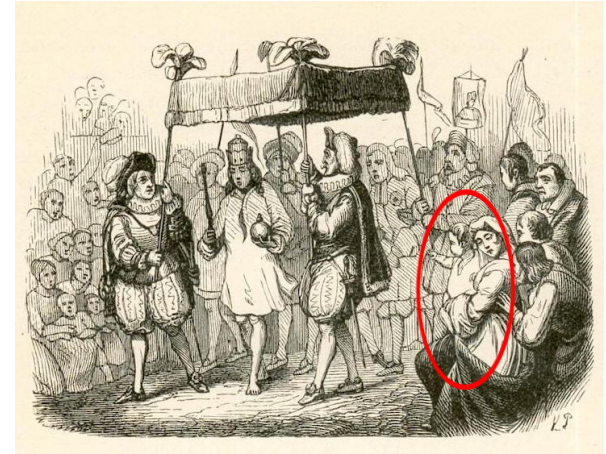
Razmislite o praksi usmjerenoj na dijete
i odaberite onaj princip koji je
svakodnevno zastupljen u vašoj praksi.

<https://www.menti.com/2f5roqsdij>

Poštivanje sudjelovanja djeteta i njihovog donošenja odluka

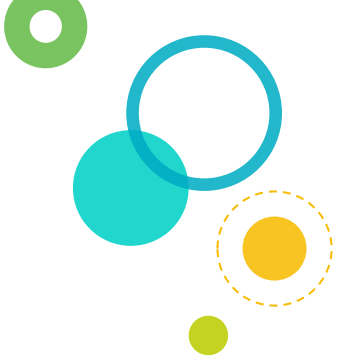
1. Države stranke osigurat će djetetu koje je u stanju oblikovati vlastito mišljenje, pravo na slobodno izražavanje svojih stavova o svim stvarima koje se na njega odnose, te ih uvažavati u skladu s dobi i zrelošću djeteta.
2. U tu svrhu, djetetu se izravno ili preko posrednika, odnosno odgovarajuće službe, mora osigurati da bude saslušano u svakom sudbenom i upravnom postupku koji se na njega odnosi, na način koji je usklađen s proceduralnim pravilima nacionalnog zakonodavstva.

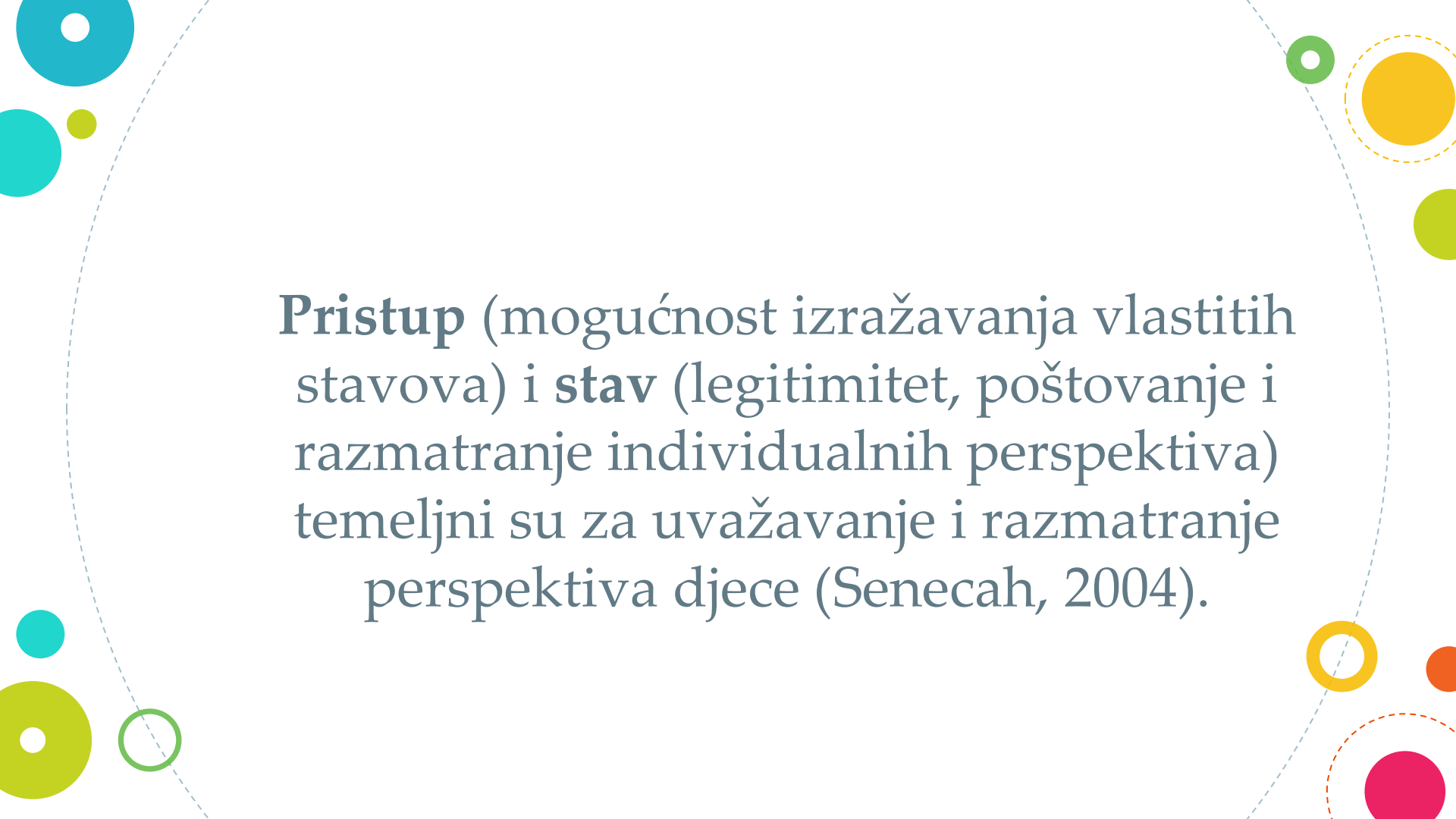
(UN, 1989, čl. 12)

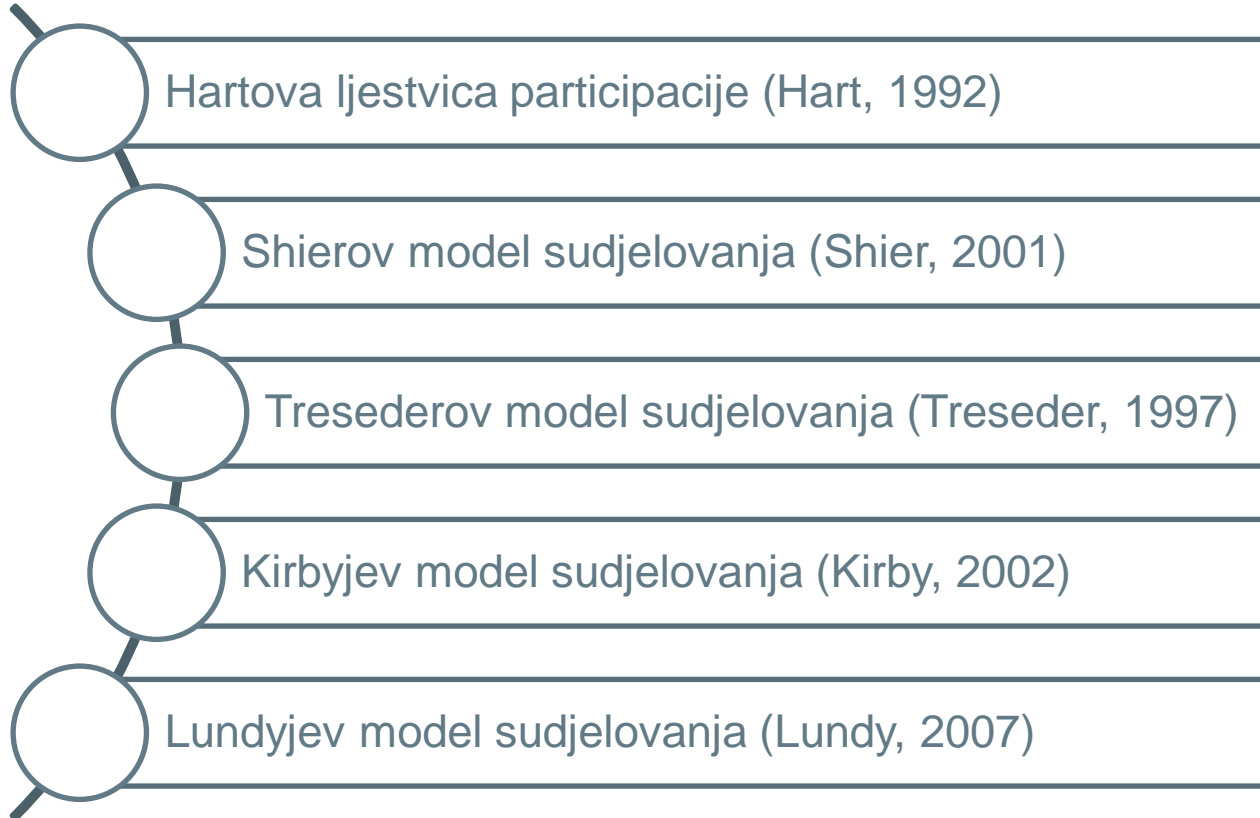
Sudjelovanje djeteta

- ◎ Sudjelovanje je osnova za transformaciju prema kulturi poštivanja dječjih prava
 - ◎ vrijednosti i načela demokracije i građanstva
 - ◎ dječja kompetencija da doprinesu vlastitom boljitku (Lansdown, Jimerson i Shahroozi, 2014).
 - ◎ Djeca čine marginaliziranu grupu u odnosu na pristup (njihovim) pravima, posebno pravu na sudjelovanje
-

A decorative graphic consisting of various colored circles (blue, green, yellow, orange, red, pink) and dashed lines arranged in a circular pattern around the central text.

Pristup (mogućnost izražavanja vlastitih stavova) i **stav** (legitimitet, poštovanje i razmatranje individualnih perspektiva) temeljni su za uvažavanje i razmatranje perspektiva djece (Senecah, 2004).

Modeli participacije djece

Što to znači u praksi?

Kirbyjev model

Uzimaju li se u obzir **stavovi** djece (npr. preferencije djece o igri)?

Jesu li djeca uključena u procese **donošenja odluka** (npr. grala koja se nabavljaju za dvorište)?

Dijele li djeca **moć i odgovornost** u procesu donošenja odluka (npr. djeca glasaju i odgovorna su za registriranje i provedbu svojih odluka u vrtiću)?

Donose li djeca samostalno **odluke** (npr. odabirom u kojim će aktivnostima sudjelovati)

Lundyjev model

Djeca se mora dati mogućnost izražavanja osobnog mišljenja („osigurati **prostor**“)

Djeca se mora dati mogućnost izraziti svoje stavove (omogućiti „**glas**“ - izražavanje kroz sve djeci prihvatljive oblike izražavanja)

Djeca moraju biti saslušana (osigurati „**publiku**“ odnosno aktivno slušanje odraslih)

Djeca imaju pravo uključenosti – djelovanja prema njihovim stajalištima i potrebama („**utjecaj**“ primjeren mogućnostima).

Ciljevi održivog razvoja

4. Kvalitetno obrazovanje

4.2. Do 2030. osigurati da sve djevojčice i dječaci imaju pristup kvalitetnom ranom razvoju, skrbi i predškolskom obrazovanju

5. Rodna ravnopravnost

Osigurati
kvalitetno
obrazovanje

Osigurati
rodnu
ravnopravnost

Osigurati
poštivanje
prava djeteta

A decorative graphic featuring a large, light blue dashed circle that frames the central text. Various colored circles (blue, green, yellow, orange, red, pink) are scattered around the perimeter of the dashed circle, some solid and some hollow.

Kako djeca razumiju rodnu podjelu aktivnosti?

(Višnjić-Jevtić i Biškup, 2022)

Što možemo zaključiti?

Superiornost ovisno o
spolu kojem djeca
pripadaju

1

Negiranje sposobnosti
suprotnog spola

3

Rodna podjela uloga

5

Rodna uvjetovana
derskripcija
sposobnosti

2

„Modeliranje” rodnih
stereotipa

4

Savjeti za praktičare

(Unlimited
potential, 2020)

Potaknite djecu da se uključe u niz aktivnosti nudeći igru koja aktivno izaziva rodne stereotipe

Pohvalite i budite podrška djeci kada sudjeluju u aktivnostima koje su u suprotnosti sa rodnim stereotipima

Pokušajte prebrojati broj muških i ženskih likova u knjigama i materijalima koje koristite.

Kada koristite rodno usmjeren jezik – koristite ga na način da se on odnosi na točno određeno dijete, a ne na rod u cjelini. („Ovaj dječak dobro igra nogomet” umjesto „Dječaci dobro igraju nogomet”)

Vodite razgovore o rodu s djecom, „provocirajte” pojašnjenja i osporavajte stereotipe koji se ponavljaju

Razgovarajte o rodnim stereotipijama s kolegama

Promišljajte o vlastitoj praksi i nesvjesnim predrasudama

Uloga odgojitelja

Osigurati
okruženje za
prepoznavanje,
uvažavanje i
poštivanje
različitosti

Osigurati
okruženje koje
osigurava
prevenciju
stvaranja
rodnih
stereotipa
(igre/igračke/slikovnice
/aktivnosti)

Davati djeci
*prostor, glas,
publiku i
utjecaj!*

Umjesto zaključka

Odgojno-obrazovna praksa i politike temelje se na pristupu usmjerenom na dijete.

Odrasli su model za prevenciju ili razvoj stereotipa kod djece.

Ovaj pristup omogućuje njihovo aktivno i jednakopravno sudjelovanje i može biti polazište u izgradnji obrazovnog kurikuluma

Odgojno-obrazovni proces mora osigurati okruženje za aktivno sudjelovanje djece u prevenciji rodni stereotipa

Hvala na pažnji!

Ako imate pitanja

možete mi se javiti na adrijana.vjevtic@ufzg.hr